

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2011

САДРЖАЈ

Уводна реч	2
О Народној банци Србије	4
Друштвено одговорно пословање Народне банке Србије	6
Друштвено одговорне активности као канал интерне комуникације	7
Народна банка Србије локални и регионални истраживачки центар	7
Усклађеност пословања	8
Чланство у „Глобалном договору“ Уједињених нација	9
Примена десет принципа у пракси	10
Добробит запослених	13
Безбедност и здравље	13
Превенција и забрана злостављања	14
Образовање, усавршавање и стручно оспособљавање	15
Погодности	16
Статус особа са инвалидитетом	16
Друштвена заједница	17
Заштита и едукација корисника финансијских услуга	17
Изложбене активности	20
Едукативне активности	22
Културно наслеђе – „Ђорђе Вајферт – визионар и прегалац“	25
Донације	26
Хуманитарне активности	28
Заштита животне средине	29
Адаптација и ревитализација електроенергетског блока, контрола емисије гасова и нова технологија отпадних вода у ЗИН-у	29
Управљање технолошким отпадом	30

УВОДНА РЕЧ

У протеклој години били смо суочени с великим бројем изазова и озбиљних пословних задатака. Други талас светске финансијске кризе ставио је наше обавезе и активности у контекст наглашено сложенијег и осетљивијег финансијског окружења. Ипак, можемо бити релативно задовољни постигнутим резултатима у датим оквирима, уз обавезу да наставимо с још успешнијим радом и истрајемо на нашим институционалним политикама.

У складу с тим, управо јачање институционалних капацитета, друштвене одговорности и транспарентности рада представљало је стратешке приоритете Народне банке Србије у претходној години.

Како би се о нашим активностима стекла права слика, континуирано радимо на унапређењу комуникације у оквиру институције, али и са широм јавношћу. Унапређењем комуникације са широм јавношћу и искреним разумевањем проблема и потреба друштва доприносимо успостављању отвореног дијалога заинтересованих страна. На тај начин желимо да развијамо поверење које представља један од кључних ресурса за институцију каква је Народна банка Србије, која своју делатност обавља у интересу друштва као целине.

Деценије трајања и традиције ове институције обавезују нас да друштвено одговорно пословање не меримо само професионалношћу, чувањем независности и кредибилитета институције и односом према запосленима већ и утицајем који Народна банка има у ширењу и промоцији друштвених вредности.

У области друштвене одговорности, на предлог Народне банке Србије, донет је Закон о заштити корисника финансијских услуга. Циљ доношења овог закона је заштита грађана у финансијским трансакцијама, достизање стандарда Европске уније у овој области и даље јачање поверења у финансијски систем земље.

Формирањем Сектора за финансијску стабилност и радом Центра за унапређење финансијског система дат је даљи допринос развоју финансијског тржишта. Ради успостављања ефикасних, стабилних и здравих финансијских тржишта која пружају квалитетне финансијске услуге, неопходно је да подржимо финансијску едукацију свих учесника на финансијском тржишту. Настављамо активности које се односе на финансијску едукацију становништва (деца у школском узрасту и шире грађанство), као и на финансијску едукацију учесника у финансијском систему (становништво као корисници кредита, предузетници, пољопривредници и привредници).

Тренутно смо у процесу спровођења Стратегије финансијске едукације Народне банке Србије, која има за циљ унапређење активности у тој области и обезбеђивање адекватнијег начина да ђаци, студенти, грађани, предузетници и привредници добију информације које су им значајне не само у овом тренутку већ и за

будућност. Намеравамо да иницирамо и израду Националне стратегије за финансијску едукацију као неопходне допуне здравог финансијског регулаторног и надзорног оквира.

Ради успостављања активније двосмерне комуникације с привредницима, формирана је Канцеларија за контакте с привредницима. Њен циљ је да обезбеди благовремене и веродостојне информације о стању у привреди Републике Србије и да привреднике упозна с мерама и политиком Народне банке Србије.

У склопу развијања Народне банке Србије као локалног и регионалног истраживачког центра, формирана је Канцеларија главног економисте, која је у претходној години радила на активнијем публиковању истраживачких радова и организацији редовних истраживачких семинара у Народној банци Србије.

У току 2011. године Народна банка Србије је први пут организовала Годишњу конференцију младих економиста у жељи да напредним студентима докторских студија и научницима који су недавно докторирали омогући да представе своја истраживачка постигнућа у свим областима економије и финансија, као и да ступе у контакт са угледним стручњацима из тих области.

Такође, ради подстицања научноистраживачког рада, Народна банка Србије новчаним наградама награђује ауторе докторских дисертација, мастер-радова и ауторе који се баве научноистраживачким радом у Србији из области макроекономије, монетарне економије, супервизије финансијских институција и финансијске стабилности.

Поред тога, у току 2011. године реализовали смо бројне хуманитарне активности. Веома смо поносни на чињеницу што се наши запослени радо одазивају да учествују у њима. Годињама уназад активни смо и на пољу заштите животне средине.

Као један од оснивача и активан члан „Глобалног договора“ Уједињених нација у Србији, Народна банка Србије у потпуности подржава „Десет принципа Глобалног договора“, који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције. Постојање такве иницијативе омогућава афирмацију и развој концепта друштвено одговорног пословања и даје прилику пословним субјектима да уче на искуствима других и размењују добре примере из праксе. Управо у оквиру те иницијативе, Народна банка Србије је склопила многа партнерства и реализовала заједничке пројекте.

И у току 2012. године Народна банка Србије наставиће да континуирано реализује законом дефинисане циљеве ценовне и финансијске стабилности, имајући у виду изузетно важан дугорочан позитиван утицај на економску активност и запосленост у нашој земљи, који су за грађане, финансијски систем и укупну привреду од виталног значаја.

Гувернер
Дејан Шошкић

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије је самостална и независна у обављању функција утврђених Законом о Народној банци Србије и другим законима, а за свој рад је одговорна Народној скупштини Републике Србије.

Основни циљ Народне банке Србије је постизање и очување ценовне стабилности. Поред тога, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

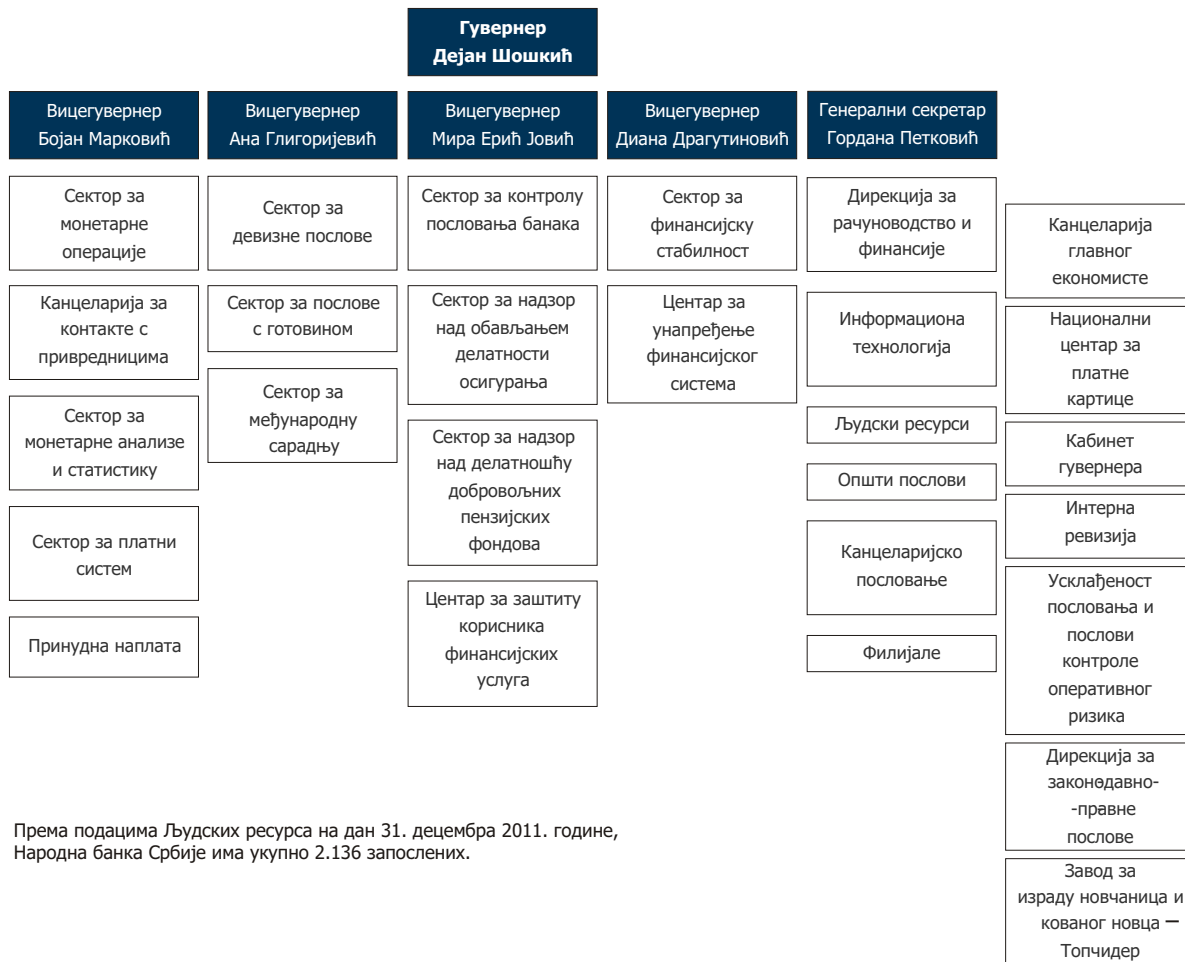
Народна банка Србије има следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје и одузима дозволе за рад и врши контролу бонитета и законитости послова банака и обавља друге послове у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања и врши надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за рад друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује лизинг;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, надгледа и унапређује несметано функционисање платног система;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију не угрожавајући притом своју самосталност и независност.

Органи Народне банке Србије су:

- Извршни одбор,
- гувернер и
- Савет гувернера.

Послове из делокруга Народне банке Србије обављају следећи сектори, дирекције, центри, филијале и Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер (ЗИН):

У надлежности Извршног одбора је утврђивање монетарне и девизне политике, а посебно услова и начина издавања хартија од вредности, услова и начина под којима Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове, затим политика одобравања краткорочних кредита, политика курса динара, начин управљања девизним резервама, референтна каматна стопа и друге каматне стопе Народне банке Србије, те основица за обрачунавање обавезне резерве и стопе обавезне резерве. Извршни одбор утврђује мере и активности, у оквиру надлежности Народне банке Србије, ради очувања и јачања стабилности финансијског система, као и мере за одржавање ликвидности банака. Извршни одбор одлучује и о давању и одузимању дозвола за рад банкама, друштвима за осигурање, за обављање послова финансијског лизинга и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима.

Седнице Извршног одбора се одржавају по потреби, а најмање једном месечно, ако су на њима присутна најмање три члана. Извршни одбор доноси одлуке већином гласова свих чланова, а у случају изједначеног броја гласова, одлучује глас гувернера. Седницама Извршног одбора председава гувернер.

Савет гувернера, на предлог Извршног одбора, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара, доноси Статут Народне банке Србије, као и стратегију развоја Народне банке Србије и прати њено спровођење. Савет доноси финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије, бира спољног ревизора и разматра његове извештаје. Савет, такође, врши надзор над системом финансијског извештавања у Народној банци

Србије, оцењује да ли су рачуноводствене политике и процедуре одговарајуће и врши надзор и усваја годишњи план о обављању интерне ревизије у Народној банци Србије. Поред наведеног, Савет најмање једном годишње Народној скупштини Републике Србије подноси извештај о раду, а годишњи рачун Народне банке Србије, са извештајем овлашћеног ревизора, доставља Народној скупштини Републике Србије до 30. јуна наредне године. Савет одлучује на седницама већином гласова укупног броја чланова Савета.

Гувернера Народне банке Србије бира Народна скупштина Републике Србије с мандатом од шест година, с правом поновног избора.

Гувернер је надлежан и одговоран за остваривање циљева Народне банке Србије, а посебно за спровођење одлука Извршног одбора и Савета, организацију и пословање Народне банке, припремање аката из њене надлежности, доношење аката из надлежности Народне банке који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета, а обавља и друге послове утврђене Законом о Народној банци Србије и другим законом ако нису у супротности са основним циљем из члана 3. тог закона.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, ЗИН, чије се обавезе и одговорности одређују законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије за 2011. годину пети је по реду који наша институција издаје. Извештај обухвата активности које се спроводе на плану друштвено одговорног пословања и објашњава приступ који наша институција има у погледу друштвене одговорности. Истовремено, прати тенденције у савременом пословању према којима друштвена одговорност постаје интегрални део сваке институције, компаније или организације. Такође, објављивање овог извештаја указује на континуиран рад на унапређењу комуникације Народне банке Србије са широм јавношћу.

Народна банка Србије је, у складу са стратегијом за 2011. годину, настојала да допринесе јачању друштвене одговорности. Спроводећи активности којима остварује позитиван утицај на развој заштите корисника финансијских услуга, Народна банка Србије је дала допринос унапређењу финансијског система и развоју финансијских тржишта.

Тај допринос се огледа у доношењу Закона о заштити корисника финансијских услуга, чији је основни циљ заштита грађана у финансијским трансакцијама.

Додатна институционална подршка развоју финансијске едукације пружена је формирањем новог одељења за едукацију корисника финансијских услуга у оквиру Центра за заштиту корисника финансијских услуга.

Јачање друштвене одговорности и рад на развоју институционалних капацитета настављен је формирањем нових самосталних организационих јединица:

- Сектора за финансијску стабилност,
- Канцеларије за контакте с привредницима,
- Канцеларије главног економисте,
- Усклађености пословања и послови контроле оперативног ризика.

Као једна од најеминентнијих институција у земљи, Народна банка Србије својим примером жели да на слично понашање подстакне и друге институције, компаније и организације у Србији, а посебно оне које долазе из финансијског сектора.

Стратешки и оперативни приоритети Народне банке Србије ће у 2012. години бити усмерени на:

- развој сектора финансијске стабилности,
- унапређење управљања девизним резервама,
- јачање капацитета супервизије,
- унапређење организационе структуре,

- унапређење контроле оперативних ризика (ИТ ресурси, заштита тајности података, „дизастер рекавери“),
- успостављање система буџетирања у Народној банци Србије.

Друштвено одговорне активности као канал интерне комуникације

У складу са законом утврђеним циљем и функцијама, а ослањајући се на принципе „Глобалног договора“, активности Одељења за комуникацију/Одсека за интерну комуникацију и друштвену одговорност усмерене су на промовисање концепта друштвене одговорности и спровођење активности којима Народна банка Србије остварује позитиван утицај на радно и друштвено окружење.

У току 2011. године Одсек за интерну комуникацију и друштвену одговорност је:

- континуирано спроводио друштвено одговорне активности које су за циљ имале што масовније укључивање запослених;
- успостављао и развијао јавна партнерстава с релевантним институцијама из области за које су наши запослени исказали највише интересовања;
- спроводио активности у филијалама, уз сталан раст броја запослених који се у њима укључују и минималне трошкове за Банку, посредно вршећи позитиван утицај на репутацију Народне банке Србије као друштвено одговорне институције.

Одсек ће и у 2012. години подстицати запослене да учествују у друштвено одговорним активностима. У складу с тим, посебна пажња биће усмерена на:

- подстицање концепта друштвене одговорности путем интерних канала комуникације;
- организацију и иновирање друштвено одговорних активности за запослене и децу запослених;
- реализацију више хуманитарних и волонтерских акција уз учешће запослених за помоћ угроженој деци и сиромашним суграђанима;

- спровођење активности које имају за циљ очување животне средине, неговање традиције и промовисање међугенерацijske солидарности и активног старења.

Сто двадесет седам година Народне банке Србије

Ради промовисања и развоја организационе културе, пригодном манифестацијом за запослене под називом „Дан Банке“ обележено је сто двадесет седам година од отварања шалтера Привилеговане народне банке Краљевине Србије. Циљ ове активности, која је постала традиционална, јесте да се кроз пријатно дружење унапреди комуникација међу запосленима. Део програма је чинио и играоказ у коме смо, враћајући се кроз време с Ђорђем Вајфертом, подсетили запослене на историју Народне банке и указали на вредности и значај ове институције.

Да такав вид обележавања „Дана Банке“ наилази на позитивне реакције запослених, говори и податак да је број оних који су присуствовали прослави био за 60% већи него у 2010. години.

Народна банка Србије локални и регионални истраживачки центар

Развојем своје истраживачке функције, Народна банка Србије остварује важан предуслов за испуњавања основних циљева и задатака из своје надлежности. У склопу активности усмерених на профилисање Народне банке Србије као истраживачког центра, формирана је Канцеларија главног економисте, чији је задатак да:

- дефинише приоритетне правце истраживања у оквиру Народне банке Србије и координира напоре везане за истраживања у секторима Народне банке Србије;
- помаже јачању репутације Народне банке Србије као престижног центра у области примењених економских истраживања у Србији, региону и свету;
- унапређује истраживачке капацитете у оквиру Народне банке Србије;
- развија сарадњу у области истраживања с другим субјектима.

Поред интензивирања истраживања путем радних папира и других публикација, наставиће се активности на изградњи Народне банке Србије као локалног и регионалног центра истраживачких семинара и међународних конференција. Подршку научној економској мисли у Србији Народна банка Србије ће и убудуће пружати доделом посебних награда и донација.

Да би запосленима у Народној банци Србије и другим економским стручњацима у Србији омогућила комуникацију с врхунским економистима, Народна банка Србије сваког петка организује истраживачке семинаре. Досадашњи гости на истраживачким семинарима били су водећи економисти попут Бојана Јовановића, Лукреције Рајхлин, Бернара Диме, Чарлса Енгела, Жорди Галија, Фабриција Зиљиботија и многи други. У току 2011. године одржано је 27 семинара.

Конференције и истраживачки курсеви

У оквиру стратегије развоја истраживања, Народна банка Србије организује међународне конференције из области од посебног интереса у истраживачком смислу. Циљ тих конференција је укључивање неких водећих светских стручњака у тим областима, активних истраживача, као и младих људе из Србије који представљају значајан потенцијал за развој научне мисли у Србији.

Прва годишња конференција младих српских економиста

У току 2011. године, Канцеларија главног економисте организовала је Прву годишњу конференцију младих српских економиста с циљем да на једном месту окупи активне српске истраживаче из области финансија и економије како из земље, тако и из иностранства. Учесници су били најбољи млађи српски економисти (студенти докторских студија, као и научници који су релативно недавно докторирали) с домаћих или страних универзитета. На Конференцији су представљени научни радови, уз активну интеракцију с групом врхунских српских економиста, укључујући и професора Бојана Јовановића са Универзитета у Њујорку. Поред излагача и дискутаната, на Конференцији су учествовали и други економисти заинтересовани да узму учешћа у овом јединственом скупу. Радови су написани и представљени на енглеском језику. За најбољи рад изабран је рад Теодоре Бороте на тему „World Trade Patterns and Prices: The Role of Productivity and Quality Heterogeneity”.

Мастер-курс из области макроекономије за запослене у Народној банци Србије

Питер Синклер, цењени професор универзитета у Оксфорду и Бирмингему и специјални саветник гувернера централне банке Велике Британије, одржао је у Народној банци Србије од 15. до 19. јула бесплатан мастер-курс из области макроекономије.

Усклађеност пословања

Организациона јединица у чијем је делокругу усклађеност пословања и послови контроле оперативног ризика континуирано предузима активности усмерене на промовисање највиших етичких и професионалних стандарда понашања у Народној банци Србије и спровођење прописа о спречавању сукоба интереса. У току 2011. године ступио је на снагу нов Правилник о пословном понашању запослених у Народној банци Србије. Правилником су утврђена начела пословног понашања којима су запослени дужни да се

руководе при обављању послова који су им поверени. Такође, дефинисани су критеријуми за оцену тог понашања ради очувања и унапређења пословне и моралне одговорности запослених, њихове међусобне сарадње и односа с трећим лицима, као и очувања и унапређења поверења у Народну банку Србије. На гувернера и вицегувернере примењују се одредбе овог правилника ако прописима којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција није другачије утврђено.

Посебна пажња је посвећена успостављању механизма за примену тих правила. Тако је установљена процедура пријављивања поклона примљених у вези са обављањем послова у Народној банци Србије, а утврђени су и образци за пријаву поклона и обавештавање поклонодавца. Усклађеност пословања процењује да ли се поклон може сматрати пригодним или протоколарним, осим када је то очигледно.

Установљена је процедура прибављања сагласности за обављање додатног посла и активности, као и образац за прибављање те сагласности. Да би се гувернеру обезбедиле неопходне информације на основу којих процењује да ли обављање конкретног посла утиче на могућност стварања сукоба интереса или на непристрасно обављање послова тог запосленог, предвиђено је да руководиоци, пре достављања захтева за сагласност гувернера, морају да прибаве сагласност надлежног вицегувернера, односно генералног секретара, док остали запослени пре достављања тог захтева прибављају сагласност руководиоца организационе јединице у којој обављају послове.

Такође, Усклађеност пословања даје мишљење о томе да ли обављање конкретног посла или активности утиче на могућност стварања сукоба интереса и то мишљење доставља гувернеру. У периоду од 1. јуна до 30. новембра Усклађеност пословања је дала 20 мишљења о томе да ли су поједини послови које су запослени обављали ван радног времена довели до настанка сукоба интереса.

Посебна пажња је посвећена подизању свести запослених о значају и неопходности поштовања етичких правила. Стога је на вебхаусу израђен посебан део „Пословно понашање”, који садржи бројна објашњења, информације и упутства у вези с применом етичких правила. Будући да Усклађеност пословања надзире поштовање одредаба Правилника о пословном понашању запослених у Народној банци Србије, даје тумачења тих одредаба, као и сва потребна објашњења у вези с његовом применом, запослени се редовно обраћају с конкретним питањима. Такође, организују се презентације етичких и професионалних стандарда понашања за све приправнике.

С обзиром на то да се на Народну банку Србије и њене функционере примењује Закон о Агенцији за борбу против корупције и прописи које је ова агенција донела на основу овог закона, организациона јединица у чијем је делокругу Усклађеност пословања предузима активности усмерене на испуњавање обавеза које произлазе из тог закона и прописа. Тако се Агенцији достављају, у тромесечној динамици, извештаји о активностима предузетим ради спровођења Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције, обавештења о ступању на функцију и престанку функције, копија евиденције о поклонима функционера и другим члановима Савета. Гувернеру и вицегувернерима достављају се информације о обавезама које за њих произлазе из прописа о спречавању сукоба интереса.

ЧЛАНСТВО У „ГЛОБАЛНОМ ДОГОВОРУ“ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Након оснивања „Глобалног договора“ 6. децембра 2007. године Народна банка Србије је, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила своје залагање у промоцији и афирмацији овог најмасовнијег добровољног удружења на свету (с преко 10.000 чланова из више од 130 земаља) посвећеног промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор“ од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. За четири године рада у Србији број чланица се повећао на 80. Међу њима, поред великих компанија, ту су и представници средњих и малих предузећа, невладиних организација, пословних удружења, академских институција, градова и синдиката.

Народна банка Србије је у току 2011. године активно учествовала у раду радних група за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, социјално укључивање, едукацију и развој друштвено одговорног пословања, животну средину и подршку у ванредним ситуацијама.

Као председавајућа Радној групи за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је, заједно са осталим чланицама Радне групе, радила на реализовању два пројекта из области финансијске едукације, што је и основни циљ ове групе:

У пројекту сарадње са средњим школама у којима постоји образовни профил „Банкарски службеник“, ученицима ових школа је омогућена:

- једнонедељна/двонедељна пракса за ученике трећег/четвртог разреда у филијалама банака чланица,
- посета Центру за посетиоце Народне банке Србије и тематска предавања за ученике и наставнике,
- учешће представника банака чланица на матурском испиту, и
- похађање стручних семинара Академије за банкарство и финансије за професоре овог образовног профила.

Сарадња је озваничена потписивањем Протокола о сарадњи између Заједнице економских, правно-биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа Републике Србије и „Глобалног договора“ у Србији, а биће настављена и у 2012. години.

Бесплатне радионице за грађане под називом „Управљање личним финансијама“ резултат су сарадње „Глобалног договора“ у Србији и Хрватске удруге банака. С обзиром на позитивна искуства Хрватске, чланице Радне

групе су одлучиле да организују и покрену бесплатне интерактивне радионице за грађане о планирању и управљању личним финансијама и у Србији. Поред финансијске едукације, велики значај треба дати и међусобној сарадњи банака чланица и више пословних субјеката који учествују у организацији и реализовању овог пројекта. Пројекат у центар пажње ставља клијента и његову едукацију, а покренут је с циљем да се грађани, кроз обуку и саветовање, упознају с финансијским услугама, ојачају поверење у банкарски сектор, као и да им се помогне у ефикаснијем управљању кућним буџетом.

До сада је одржано 25 радионица (20 у Београду, по једна у Нишу, Новом Саду и Краљеву и две на Копаонику), на којима је учествовало више од 350 грађана. Учесници су организацију радионица (место, време, простор), разумљивост и начин обраде, као и корисност радионица, оценили с највишим оценама.

Као највећу корист од радионице грађани наводе бољи преглед трошкова и прихода личног/кућног буџета, нови поглед на планирање и остваривање циљева, нова сазнања о могућностима уштеде, сагледавање реалних финансијских могућности, као и будућа побољшања у управљању личним/кућним буџетом.

У 2011. години чланице Радне групе су радиле на осмишљавању и изради *e-learning* апликације, која је

постављена на сајт пројекта. Планиран је и нови циклус радионица за 2012. годину, а акценат ће бити стављен на одржавање радионица у мањим градовима у сарадњи с локалним организацијама, као и на ширење мреже партнера у њиховој реализацији.

Заједно са осталим чланицама Радне групе за подршку у ванредним ситуацијама, Народна банка Србије је учествовала у акцији прикупљана књига за Народну библиотеку „Стефан Првовенчани“ из Краљева, која је била директно погођена разорним земљотресом. У акцији је прикупљено преко 3.000 књига, а чланице су Библиотеци донирале и компјутере.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора“ у Србији може се наћи на веб-страници www.unglobalcompact.rs.

Примена десет принципа у пракси

Десет принципа „Глобалног договора“ из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о фундаменталним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

Десет принципа:

Примена:

Планиране активности:

Људска права

П р и н ц и п 1 :
привредни субјекти треба да подржавају и поштују заштиту међународно признатих људских права;

П р и н ц и п 2 :
да својим пословањем не учествују у кршењу људских права.

- Народна банка Србије чланством и учешћем у „Глобалном договору“ потврђује и афирмише вредности и политику заштите људских права Уједињених нација;

- донет је Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србији;

- д о н е т ј е П л а н оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Народној банци Србије;

- донета је Одлука о одређивању увећане зараде по основу рада на пословима с повећаним ризиком;

- започете су активности на доношењу Програма поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду;

- образован је систем у оквиру организационе јединице Људски ресурси који активно врши превенцију и спречава злостављања на раду.

- подршка пројектима социјалног укључивања и образовања особа са инвалидитетом.

Стандарди рада

П р и н ц и п 3 :
привредни субјекти треба да подржавају слободу удруживања и потпуну примену права на колективно преговарање;

П р и н ц и п 4 :
укидање свих облика принудног и присилног рада;

П р и н ц и п 5 :
укидање свих облика дечјег рада;

П р и н ц и п 6 :
укидање дискриминације у погледу запошљавања и избора занимања.

- у оквиру Народне банке Србије Синдикат Народне банке Србије функционише као самостална, демократска и независна организација запослених;

- у синдикалну организацију Народне банке Србије учлањено је 63% запослених;

- од укупног броја запослених, 54% чине жене, а 46% мушкарци;

- од укупног броја запослених на руководећим позицијама, 48% чине жене, а 52% мушкарци;

- у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, Народна банка Србије сноси трошкове процене радне способности;

- статус особе са инвалидитетом у току 2011. године стекло је осам запослених;

- објект Народне банке Србије у Краља Петра 12 учињен је доступним особама са инвалидитетом према мерама техничке заштите које је издао Републички завод за заштиту споменика културе Београд.

- подизање свести свих запослених о важности укључивања особа са инвалидитетом у друштвену заједницу организовањем инклузивних манифестација за запослене и децу запослених;

- доношење одлуке о стипендирању деце умрлих радника Народне банке Србије и деце особа с посебним потребама запослених у Народној банци Србије.

Животна средина

П р и н ц и п 7 :
привредни субјекти треба да одговорно подржавају принцип предострожности у односу на изазове животне средине;

П р и н ц и п 8 :
промовисање пројеката веће одговорности према животnoj средини;

П р и н ц и п 9 :
употреба и развој технологија нешкодљивих за животну средину.

- редукција употребе, сортирање и рециклажа папира, ПЕТ амбалаже и канцеларијског материјала;

- зграда Народне банке Србије на Славији је међу високоаутоматизованим зградама, захваљујући чиме се врше знатне уштеде енергије;

- примена нових технологија у области обраде отпадних вода у ЗИН-у;

- извршена је адаптација и ревитализација електроенергетског блока; два пута је вршено мерење емисије гасова из котларнице у ЗИН-у, о чему су урађени одговарајући Извештаји о мерењима;

- програм сортирања отпада је проширен на филијале Народне банке Србије.

- настављамо с применом мера за ефикасно трошење ресурса;

- настављамо да подржавамо и промовишемо све активности које се односе на заштиту животне средине;

- организовање волонтерске акције за запослене.

Борба против корупције

П р и н ц и п 10 :
привредни субјекти треба
да се боре против свих
облика корупције,
укључујући и изнуду и
подмићивање.

- ступио је на снагу нов
Правилник о пословном
понашању запослених у Народној
банци Србије;

- формирана је посебна
самостална организациона
јединица Усклађеност пословања
и послови контроле оперативних
ризика;

- дефинисана су етичка
правила о примању и давању
поклона;

- Усклађеност пословања
доставља мишљење о
могућностима стварања сукоба
интереса и то мишљење доставља
гувернеру и предузима
активности усмерене на
испуњавање обавеза које
произлазе из Закона о Агенцији за
борбу против корупције;

- Агенцији за борбу против
корупције достављају се редовни
тримесечни извештаји о
активностима;

- Народна банка Србије
објављује Годишњи извештај о
пословању и резултатима рада,
који су одобриле акредитоване
ревизорске куће;

- Народна банка Србије
подржава борбу против прања
новца и финансирања тероризма
учешћем представника Народне
банке у делегацији Републике
Србије која је припремила
Извештај о напретку на плану
борбе против прања новца и
финансирања тероризма за
Републику Србију, који се
доставља Комитету Савета Европе
– *Moneyval*. Извештај се доставља
с циљем да, кроз процес
међусобног оцењивања, врши
процену усклађености система за
борбу против прања новца и
финансирања тероризма у
државама чланицама с
међународним стандардима.

- Народна банка Србије ће
наставити да предузима
активности усмерене на
испуњавање обавеза које
произлазе из Закона о Агенцији за
борбу против корупције,
Националне стратегије за борбу
против корупције и Акционог
плана за примену Националне
стратегије за борбу против
корупције и о томе ће, на
тримесечном нивоу, подносити
извештаје Агенцији за борбу
против корупције;

- у плану је израда плана
интегритета у Народној банци
Србије у складу са Законом о
Агенцији за борбу против
корупције.

ДОБРОБИТ ЗАПОСЛЕНИХ

Безбедност и здравље

У Народној банци Србије донет је Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, као и Одлука о одређивању увећане зараде по основу рада на пословима с повећаним ризиком.

Такође, код Републичког фонда за пензионо и инвалидско осигурање покренут је поступак за утврђивање радних места, односно послова код послодавца (возач специјалног возила у ОПО од седам и више тона носивости) на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Набављена су средства и опрема личне заштите на раду запослених (одећа, обућа, рукавице, наочаре, маске и др.) и испитани услови радне околине у објектима Народне банке Србије у летњем периоду.

Прегледан је и испитан највећи део опреме за рад, а запослени на радним местима с повећаним ризиком редовно се упућују на периодичне лекарске прегледе. Већи број запослених који раде са опремом са екраном (рачунар) најмање четири часа дневно упућен је на офталмолошки преглед.

Поред доношења Плана оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Народној банци Србије, започета је, а у неким филијалама и окончана, обука оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад.

Када је реч о активностима у области безбедности и здравља на раду запослених у ЗИН-у, снимањем организације рада, технолошког и радног процеса и средстава за рад у организационим јединицама ЗИН-а и њиховим упоређивањем с стварним стањем идентификовано је 113 основних, релативно самосталних, радних и технолошких процеса.

Околности које могу да угрозе безбедност и здравље на раду (повећани ризик) постоје на 28 груписаних радних места, на којима технолошке и радне процесе обављају 122 запослена.

У складу с прописима у области безбедности и здравља на раду, у ЗИН-у је, у сарадњи с непосредним руководиоцима, спроведено оспособљавање 110 запослених (теоретско и практично). Оспособљавање се вршило у време радног времена и евидентирано је у прописаном обрасцу.

Извршена су испитивања услова радне околине у летњем периоду у објектима ЗИН-а – хемијске и физичке штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклима и осветљеност. Испитивања је извршио „Институт за заштиту на раду“ а.д. Нови Сад и „МД пројект институт“ д.о.о. Ниш. На основу стручних налаза извршених испитивања услова радне околине, предложене су мере за отклањање или смањење опасности и штетности по здравље запослених, које су и спроведене.

Према важећим актима, извршена је расподела средстава и опреме личне заштите (радна одела, мантили, обућа, рукавице, маске и др.) по организационим јединицама.

За утврђене и препознате недостатке у области безбедности и здравља на раду, за чија су отклањања

потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запослених притом нису теже угрожени, дат је Предлог програма поступног отклањања недостатака с роковима реализације. Покренут је поступак делимичне измене и допуне Акта о процени ризика.

На периодични лекарски преглед упућено је 150 запослених, а на контролни 22 запослена.

Према Правилнику о евиденцијама из области безбедности и здравља на раду, вођени су и потписани прописани обрасци.

С предузећима и установама с којима ЗИН дели заједнички радни простор остварује се коректна сарадња у примени мера

безбедности и здравља на раду, у складу с чланом 19. Закона о безбедности и здрављу на раду и потписаним споразумом.

На основу анализе стања повреда, њихов укупан број и структуру у периоду од 2006. до 2011. године, може се закључити да је захваљујући предузетим активностима у области безбедности и здравља на раду у ЗИН-у остварен знатан позитиван ефекат. На то указује смањење броја повреда и броја повреда на радном месту у 2011. години (65%, односно 83,30% мање него у 2006. години). Даље активности усмерене су на оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и имају за циљ смањење броја повреда како на радном месту, тако и у радном простору. Највећи број повреда догодио се непажњом и падом при кретању.

Кретање броја и структуре повреда у ЗИН-у

Тежина повреде \ Година	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Лака	15	9	8	4	8	6
Тешка	5	0	2	1	0	1
Укупно	20	9	10	5	8	7

Тежина повреде и место њеног настанка

Превенција и забрана злостављања запослених

У току 2011. године, лицу за подршку обратило се осам запослених с пријавом злостављања на раду. Од тога, два запослена су поднела захтев за заштиту од злостављања.

Поступак је окончан одлуком да се поступак обустави, јер стране у поступку нису могле да нађу заједничко, прихватљиво, мирно решење спорног односа. После тога запослени су поднели тужбу надлежном суду против Народне банке Србије и директора – злостављача.

Образовање, усавршавање и стручно оспособљавање

Ред. бр.	Вид образовања, усавршавања и стручног оспособљавања	Број учесника
Образовање		
1	Студије првог степена	2
2	Студије трећег степена	4
3	Стручна обука, лиценце, сертификати	5
Усавршавање		
4	Семинари, радионице, саветовања и конференције у земљи	202
5	Семинари, радионице, саветовања, студијске посете и конференције у иностранству	393
6	Семинари у Народној банци Србије организовани у оквиру билатералне сарадње са страним централним банкама	38
7	Студијски боравак у страниој централној банци у трајању од месец дана	1
8	Настава страних језика	378
9	Интерни курсеви	343
10	Семинари у Народној банци Србије организовани ангажовањем екстерних предавача	89
Стручно оспособљавање		
11	Обука за приправнике	27
Летња пракса		
12	Пракса студената универзитета из земље и иностранства у периоду јул – август	31

Запослени у Народној банци Србије имају могућност да се континуирано усавршавају и тако стекну одговарајућа звања и сертификате, као и да учествују на семинарима, курсевима, студијским посетама и радионицама у земљи и иностранству. Укупно су 393 запослена била на усавршавању у иностранству, док су 202 запослена била на семинарима, конференцијама, курсевима и радионицама у земљи.

Народна банка Србије за своје запослене организује наставу страних језика (енглеског, немачког, руског и француског). Овај програмски сегмент има за циљ да омогући лакшу комуникацију с колегама и стручњацима из иностранства, као и коришћење стручне литературе. Број запослених који су у 2011. години похађали курсеве страних језика износи 378.

Схватајући значај развоја младих талената, Народна банка Србије једном годишње организује летњу праксу и на тај начин студентима омогућава да стекну драгоцену искуство и препоруке за даљи развој каријере. У периоду јул–август летњу праксу у Народној банци Србије похађало је 26 студената завршних година факултета универзитета у Србији, као и пет студената који студирају у иностранству.

Народна банка Србије је и у 2011. години активно учествовала у реализацији протокола о пословној сарадњи с централним банкама Босне и Херцеговине, Црне Горе, Албаније и Македоније. Циљ сарадње је остваривање

заједничких интереса у области стручног усавршавања запослених, путем размене искустава и образовног рада, који је од значаја за унапређење функционисања партнерских институција и стварања стабилног и развијеног банкарског и финансијског сектора. Сарадња се манифестовала кроз организовање 33 узајамне студијске посете, у којима су учествовала 93 запослена у партнерским институцијама.

Највећи донатори стручно-техничке помоћи Народној банци Србије у 2011. години биле су централна банка Немачке и централна банка Словеније. У оквиру остварене билатералне сарадње реализовано је 17 студијских посета, у којима је учествовало 57 запослених, два међународна семинара у Београду, један специјализовани семинар за запослене у Информационој технологији, као и један студијски боравак у трајању од месец дана за запосленог у Дирекцији за законодавно-правне послове.

За потребе запослених, Народна банка Србије организује семинаре и друге врсте курсева, уз учешће компетентних предавача из земље и иностранства.

Ради развоја и унапређења личних карактеристика и компетенција запослених, Народна банка организује интерне курсеве о тимском раду, презентационим вештинама и јавним наступима, комуникацијским вештинама и конфликтима, управљању стресом и управљању временом.

Погодности

Народна банка Србије је и у 2011. години проширила сарадњу с централним банкама европских земаља која запосленима омогућава да користе одмаралишта тих централних банака. У 2011. години је успоставила сарадњу с централном банком Немачке, Унијом банкарских службеника Кипра, а потом и с централном банком Финске. Тиме се овај вид сарадње проширио на девет земаља (Чешка, Холандија, Швајцарска, Пољска, Португал, Русија, Кипар, Финска, Немачка) и, захваљујући томе, запослени у Народној банци Србије могу да под повољним условима бораве у земљама с којима је успостављена таква сарадња. У плану за 2012. годину је успостављање сарадње, тј. размене коришћења одмаралишта, с централним банкама Летоније и Румуније.

У току 2011. године наша одмаралишта посетило је пет запослених из централне банке Руске Федерације и два запослена из централне банке Пољске. Наши запослени су у току 2011. године посетили одмаралишта централних банака Швајцарске (три), Чешке (пет), Немачке (два) и Финске (један).

Поред тога, Народна банка ће, као и до сада, запосленима који су се определили за чланство у добровољном пензијском фонду уплаћивати допринос у износу 3% њихове основне зараде, с тим што износ не може бити мањи од 2.000 нити већи од 10.000 динара. Тај износ се увећава за износ који запослени уплаћују у добровољни пензијски фонд, а највише за износ који је законом којим се уређује порез на доходак грађана утврђен као неопорезиви износ.

Народна банка је проширила сарадњу са 13 на 15 позоришта у граду, од којих су четири дечја. У оквиру те сарадње, обезбеђен је попуст на позоришне карте, који варира од позоришта и од представе. Попуст се крећу у распону од 20 до 50%.

У Пословно-рекреативном центру – Топчидер запосленима је омогућена рекреација. На располагању су им терени за тенис, одбојку, фудбал и кошарку.

Листа погодности за запослене у Народној банци обухвата и наставак сарадње са седам туристичких агенција. Захваљујући тој сарадњи, запослени имају попусте на цену туристичких аранжмана и плаћање аранжмана путем административне забране.

Статус особа са инвалидитетом

У складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању, статус особа са инвалидитетом остварило је осам запослених. Трошкове процене радне способности сноси Народна банка Србије.

Одељење за одржавање објеката, техничких система и опреме учествовало је у реализацији пројекта прилагођавања објекта у Краља Петра 12 за потребе коришћења особа са инвалидитетом. У ту сврху уговорене су и изведене следеће услуге и радови:

- Израђен је Идејни пројекат за радове на инвестиционом одржавању којима би се објекат учинио доступним особама са инвалидитетом према мерама техничке заштите које је издао Републички завод за заштиту споменика културе Београд;

- Пут особа са инвалидитетом предвиђен је с паркинга из Грачаничке улице, кроз део објекта у чијем претпростору је лифт којим би се особе са инвалидитетом довезле до приземља. Како су врата постојећег лифта ужа од прописаних, те кроз њих не могу проћи шири модели инвалидских колица (мерама техничке заштите нису дозвољене било какве интервенције којима би се нарушила стабилност објекта, нити нарушила његова споменичка вредност), обезбеђена су инвалидска колица мањег габарита. У претпростору испред лифта предвиђена је замена инвалидских колица, која би се даље користила за несметано кретање кроз објекат;

- Ходник у приземљу има денивелацију од два степеника, због којих су пројектоване две металне рампе спојене подестом које се својом тежином ослањају на постојећи под, без анкеровања, тј. оштећења пода постојећег ходника. Пројектоване рампе омогућавају несметано коришћење целог приземља, као и доступност осталим лифтовима који повезују приземље с другим етажама;

- Постојећи тоалет у приземљу прилагођен је новој намени и урађен у складу са одговарајућим прописима за особе са инвалидитетом.

ДРУШТВЕНА ЗАЈЕДНИЦА

Заштита и едукација корисника финансијских услуга

Центар за заштиту корисника финансијских услуга је у 2011. години грађанима активно пружао помоћ у остваривању њихових права поступањем по приговорима и посредовањем у решавању спорних односа с финансијским институцијама. Такође, оснивањем посебне организационе јединице за финансијску едукацију интензивирале су активности информисања и едукације корисника финансијских услуга.

Ради унапређења постојећих механизма заштите корисника финансијских услуга, Народна банка Србије је предложила Закон о заштити корисника финансијских услуга, који је ступио на снагу 4. јуна 2011, с применом од 5. децембра исте године. Закон првенствено има циљ да обезбеди добру пословну праксу финансијских институција и њихов фер однос према клијентима, што нарочито подразумева: прецизно и јасно дефинисане одредбе уговора које се односе на права, односно обавезе грађана, затим обавезу финансијских институција да грађанима пре успостављања уговорног односа, односно потписивања уговора, пруже потпуне, јасне, недвосмислене и разумљиве информације о финансијској услузи коју желе да користе и условима под којима се она нуди.

За потребе Народне банке Србије спроведено је и истраживање услова под којима се на тржишту нуде финансијске услуге – текући рачуни и кредити. Циљ истраживања је било испитивање транспарентности, потпуности и доступности информација о тим производима, с посебним освртом на степен информисаности корисника и поштовање регулативе Народне банке Србије. Истраживање је спровела агенција за испитивање тржишта, јавног мњења и медија TNS Medium Gallup.

Поступање по приговорима

У току 2011. године Центар за заштиту корисника финансијских услуга примио је укупно 1.885 приговора и преурањених приговора на пословање финансијских институција, што је за 30% више него у 2010.

Корисници финансијских услуга упутили су 1.122 приговора на рад финансијских институција, или 5,25% више у односу 2010. годину. Од тог броја, највише приговора, 76%, односи се на рад банака, што је очекивано с обзиром на то да банке чине највећи део финансијског тржишта. Од 855 приговора упућених на рад банака највећи број се односио на кредите (53,1%), текуће рачуне (20,4%) и платне картице (17,1%).

На рад друштава за осигурање упућено је 237 приговора, што је 30% више у односу на претходну годину. Приговори су се најчешће односили на висину понуђене накнаде штете, неблаговремене исплате накнаде штете и одбијање исплате неспорног дела. На рад осталих финансијских институција упућено је 30 приговора, од тога 27 приговора, или 2,4% укупног броја приговора на рад давалаца финансијског лизинга.

Број приговора по даваоцима финансијских услуга у периоду
1. јануар – 31. децембар 2011. године

Даваоци финансијских услуга	Прво тримесечје	Друго тримесечје	Треће тримесечје	Четврто тримесечје	Укупно	У %
Банке	213	210	199	233	855	76,2%
Друштва за осигурање	52	56	65	64	237	21,1%
Даваоци лизинга	8	9	5	5	27	2,4%
Друштва за управљање ДПФ	0	0	2	0	2	0,2%
Остало	0	0	1	0	1	0,1%
Укупно	273	275	272	302	1.122	100%

Посредовање

У току 2011. године заказана је 181 медијација, што је 1,24 пута више у поређењу са 2010. годином. Од укупног броја медијација, поступак је окончан у 167 случајева, с тим што је код 46% окончаних медијација постигнут споразум између финансијских институција и њихових клијената. Највећи број медијација односи се на спорне односе по основу кредитних односа (51%), платних картица (9%) и текућих рачуна (7%).

Број медијација по даваоцима финансијских услуга у периоду 1. јануар – 31. децембар 2011. године

Даваоци финансијских услуга	У току	Поравнања	Обуставе	Одустанци	Укупно	У %
Банке	5	49	72	1	127	70%
Друштва за осигурање	9	28	15	1	53	29%
Даваоци лизинга	0	0	1	0	1	1%
Друштва за управљање ДПФ	0	0	0	0	0	0%
Укупно	14	77	88	2	181	100%

Извор: Народна банка Србије.

Информисање корисника финансијских услуга

У току 2011. године Инфо-центар је примио 21.098 позива грађана. Грађани су највише питања постављали у вези с банкарским услугама, мењачким пословима и осигурањем. Примљено је и 1.126 упита електронским путем с питањима о процедури упућивања приговора на рад финансијских институција, висини курса динара, замени новчаница, принудној наплати, платном промету итд. На све упите одговори су дати у прописаном року.

Финансијска едукација грађана

У оквиру својих редовних едукативних активности, Народна банка Србије је наставила с пружањем информација грађанима посредством својих регионалних канцеларија за финансијску едукацију. У току 2011. године регионалне канцеларије су посетила 1.303 грађанина.

Питања која су постављали односила су се углавном на банкарске услуге (51,1%), пре свега на рефинансирање кредита, стамбене кредите уз субвенцију државе, начин

обрачуна анuitета, штедњу, поступак око гашења рачуна, процедуру улагања приговора на рад банака, активности из делокруга Народне банке Србије итд. Од почетка године, у осам градова у Србији одржане су едукативне трибине на различите актуелне финансијске теме прилагођене грађанима и привредницима.

Садржај 17 штампаних проспеката о различитим финансијским производима током године је усаглашен са изменама прописа, а проспекти су до корисника финансијских услуга дистрибуирани преко филијала Народне банке Србије у Ужицу, Крагујевцу, Нишу, Новом Саду и Београду. Проспекти су дистрибуирани и преко организационих јединица Пореске управе, Управе за трезор, комуналних служби, регионалних привредних комора итд. Сајт намењен корисницима финансијских услуга, www.tvojnovac.nbs.rs, дневно је ажуриран актуелним информацијама и материјалима.

Планиране активности

Центар за заштиту корисника финансијских услуга радиће на даљем унапређењу регулаторног оквира и предузимаће активности ради боље и ефикасније заштите корисника.

Поред тога, циљ је да се у наредној години унапреди информисаност корисника и њихово разумевање финансијских услуга тако што ће се створити услови да имају на располагању потпуне, релевантне и поуздане информације.

Пружањем адекватне заштите и благовремених и потпуних информација о концепту и ризицима финансијских производа и услуга допринеће се јачању поверења грађана у финансијски сектор.

Изложбене активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2011. године пратиле су укупно 31.064 особе, од тога 17.902 у згради у Улици краља Петра и 13.162 у згради на Славији.

Изложбени простор у Улици краља Петра

Поред индивидуалних посетилаца, изложбени простор Центра за посетиоце Народне банке организовано су посетили:

- деца из три вртића,
- ученици из педесет седам основних школа,
- ученици из тридесет четири средње школе,
- студенти из петнаест високошколских установа из Београда и унутрашњости,
- приправници и полазници летње праксе Народне банке Србије.

Као и претходних година, и ове године су међу посетиоцима били и штићеници домова за незбринуту децу „Дринка Павловић“, „Моша Пијаде“ и „Јован Јовановић Змај“, затим штићеници Дома за децу са сметњама у развоју – Сремчица и пацијенти Специјалне болнице „Др Лаза Лазаревић“ из Београда. Њима су представљене тематске изложбе и одабир из сталне поставке „Новац на тлу Србије“.

Два пута у току године је организован програм „Вечери пензионера у Народној банци Србије“. У оквиру тога пензионери Дома „Бежанијска коса“ посетили су Центар за посетиоце и обишли зграду Народне банке Србије.

Такође, успостављена је сарадња са Удружењем самохраних мајки из Ниша и у јуну су мајке с децом посетиле Народну банку Србије.

Центар за посетиоце је током године угостио више званичних делегација: из Европске централне банке, Бундесбанке, Централне банке Босне и Херцеговине, Централне банке Албаније, Централне банке Црне Горе, Народне банке Македоније, Централне банке Јерменије, ММФ-а, Архива Србије, Народног и Војног музеја, Централне банке Румуније, Централне банке Француске, амбасаде Италије, амбасаде Бразила, као и представнике финансијске полиције Италије.

Изложбени простор на Славији

У холу пословне зграде на Славији организовани су следећи изложбени и културни садржаји:

- Изложба „Круна на земљи“, у организацији Фото-савеза Србије и Фото-савеза Јапана;
- Поставка „Еко дијамант“, пројекат општине Савски венац;
- Изложба „Историјске везе и сарадња између централних банака Србије и Белгије (1883–2011)“;
- Изложба „Визе за слободу“, у сарадњи са амбасадом Шпаније;
- Поставка трофеја Дејвис купа „Салатара“, који су наши тениски репрезентативци освојили у 2010. години;
- Изложба „Parallel Nirpon“, савремена јапанска архитектура 1996–2006. године, у сарадњи са амбасадом Јапана;

- Изложба скулптуре асамблажа „Метафизикополис“, аутора Александра Глигоријевића;
- Међународна трибина композитора „У сјају гласа“, у оквиру које су наступили домаћи и страни хорови и извођачи;
- „На трагу светлости“, изложба 50 награђених фотографија Фото-савеза Србије;
- Мултимедијална изложба „С.У.Т.Р.А – Спој Уметности, Технологије, Разноврсног и Аутентичног“, у оквиру Петог фестивала науке;
- Изложба фотографија особа са сметњама у развоју „Призори блискости“, чланова ПерАрт организације;
- Изложба рукотворина Етно-мреже, пројекат Националне алијансе за локални економски развој.

Сарадња с другим институцијама, учешће у културним манифестацијама

У децембру 2011. године у Културном центру Београда одржана је конференција „Право деце на културу“. У оквиру ње организован је Школски сајам културе „Тржница идеја“, на коме се представио и Центар за посетиоце Народне банке Србије. Својом понудом едукативног и изложбеног материјала, Центар за посетиоце је привукао велику пажњу и интересовање учесника конференције како из области културе, тако и из области образовања. О томе сведоче и позиви за сарадњу запослених из области образовања, као и интересовање за семинар за наставнике „Динар наш новац“.

Додатно међународно признање раду Центра за посетиоце представљају студијске посете и захтеви за техничку помоћ централних банака из региона. Тако је у другој половини године Центар за посетиоце био домаћин представницима централних банака Албаније, Црне Горе и Македоније. У току ове посете гости су се упознали с радом Одељења за комуникације, при чему су нарочито интересовање показали за искуства у вези с финансијском едукацијом младих и организацијом изложбених активности.

Изложба „Бразил и новац Бразила“

Изложбу „Бразил и новац Бразила“, која је реализована захваљујући сарадњи Народне банке Србије, амбасаде Бразила, Централне банке Бразила и њеног Музеја новца, посетиоци су могли да виде током марта. Посетиоцима су представљени аутентичност културе, историје, становништва, новца, економије и природних карактеристика ове највеће јужноамеричке државе.

Међународни дан Франкофоније

Поводом Међународног дана Франкофоније и потписивања Протокола о сарадњи Народне банке Србије, Европске централне банке и делегације Европске уније у Србији, у марту је отворена изложба „Историјске везе и сарадња централних банака Србије и Белгије 1883–2011“. Изложбу је, поводом белгијског председавања Савету министара Европске уније, припремила Народна банка Србије у сарадњи с Народном банком Белгије, амбасадом и Министарством спољних послова Белгије. На њој су представљене историјске везе између две банке, њихов значај за развој српских институција и државе, досадашња достигнућа српске централне банке у реформама, као и привредне везе између две државе.

Ноћ музеја

Пету годину заредом, Народна банка Србије је узела учешћа у културној манифестацији „Ноћ музеја“, која је одржана 14. маја од 18 часова до два часа ујутру. За то време два објекта Народне банке Србије, у Улици краља Петра и на Славији, обишло је 6.715 посетилаца.

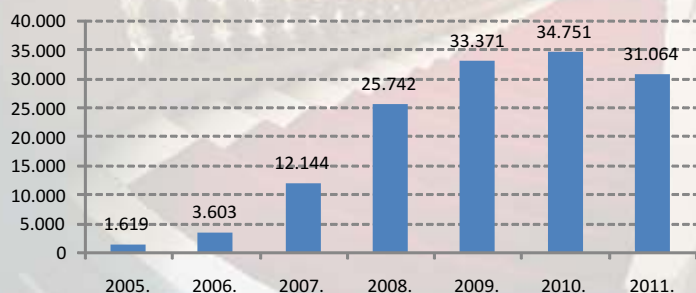
Посета згради у Улици краља Петра укључивала је обилазак свечаног хола, где су посетиоци, поред ентеријера зграде, могли да погледају и едукативни филм о историји новца и финансија и њиховом развоју до данашњих дана. Велико интересовање, као и увек, владало је за сликање посетилаца за имитацију новчанице са сопственим ликом.

После тога се прелазило у изложбени простор, у коме се налазе основна и тематске изложбене поставке, укључујући и изложбу Архива Народне банке Србије „Ангажовани капитал – хартије од вредности на финансијском тржишту Србије у 19. и првој половини 20. века“. У једној од трезорских просторија била је постављена изложба „Народна банка, национална и европска институција“, а у холу ка излазу из трезора грађани су могли да погледају изложбу „Бразил и новац Бразила“. У пословној згради на Славији, посетиоци су били у прилици да виде изложбу под називом „Визе за слободу“, у организацији амбасаде Шпаније, Министарства спољних послова Шпаније и Сефардског дома „Израел“ из Мадрида.

Центар за посетиоце – посете по годинама

„Мала матура велико срце“

Народна банка Србије је у мају угостила ученике осам основних школа с Косова и Метохије. Ту посету су, као део акције „Мала матура, велико срце“, заједнички организовали Министарство просвете, Министарство за Косово и Метохију и Секретаријат за образовање града Београда. Акцији се трећу годину заредом прикључила и Народна банка Србије. У оквиру акције, матуранти београдских основних школа су вршњаке с Косова и Метохије угостили у својим кућама. За допринос тој акцији Народна банка Србије је добила захвалницу од Министарства просвете и Министарства за Косово и Метохију.

„Дани европске културне баштине“

Један викенд у септембру резервисан је за учешће у манифестацији којом се обележава очување и представљање разноврсности и богатства националне културне баштине и идентитета. Ове године тај викенд је био 17. и 18. септембар. У оквиру манифестације, посетиоци су, уз стручно вођење, имали прилику да погледају ентеријер здања у Улици краља Петра, као и изложбене садржаје.

Изложба „Тегови за мерење златног праха народа Акан“

У складу с концептом да се у изложбеном простору зграде у Улици Краља Петра организују изложбе везане за новац и банкарство, у октобру је отворена изложба Музеја афричке уметности под називом „Тегови за мерење златног праха народа Акан“.

Сарадња с партнерима у земљи и иностранству

Центар за посетиоце, у свом раду и активностима у вези са изложбеним програмима и анимирањем јавности за специфичан вид финансијског образовања, користи драгоцена искуства најмеродавније међународне струковне организације – ICOMON-a. У 2011. години, на Годишњој конференцији ICOMON-a на Кипру учествовали су и представници Народне банке Србије. Том приликом Управни одбор ICOMON-a предложио је да Народна банка Србије буде домаћин Годишње конференције 2014. године, чиме је одао својеврсно признање стручне међународне јавности активностима Центра за посетиоце Народне банке Србије.

Едукативне активности

У оквиру програма GIZ-a, Народну банку Србије је у 2011. години посетили седам средњих економских школа у којима постоји образовни профил „банкарски службеник“. Том приликом ученици су обишли изложбену поставку и упознали се с циљем, функцијама и улогом Народне банке Србије.

Такође, у склопу сарадње са Економским факултетом у Београду, студенти друге, треће и четврте године посетили су Центар за посетиоце, а у амфитеатру пословне зграде на Славији предавања су им одржали гувернер Дејан Шошкић и вицегувернер Бојан Марковић. У оквиру пројекта *Communication in action*, у организацији Економског факултета, Центар за посетиоце су посетили страни студенти, студенти Филолошког факултета из Београда заједно с продукцијском ТВ кућом „Мрежом“ и студенти Факултета примењених уметности. Изложбени простор су посетили и студенти Факултета организационих наука из Новог Сада и студенти Економског факултета из Суботице.

Семинари за наставнике

У 2011. години одржана су три семинара под називом „Динар наш новац“, чији су полазници били наставници основних и професори средњих школа из целе Србије. Циљ

семинара био је да просветне раднике оспособи да ученицима пренесу одређена знања из области финансија. Семинар је акредитован код Министарства просвете и Завода за унапређивање образовања и васпитања и сврстан у групу обавезних школских семинара.

Програм семинара обухватио је представљање четири дидактичка материјала за основне и средње школе прерађена у школски приручник на теме: „Новац кроз историју“ „Лажни новац и како га препознати“, „Народна банка Србије – појам и задаци“ и „Инфлација“. Приручници су намењени као помоћно средство у настави друштвених предмета, а у плану је и њихова сертификација за предмет Грађанско васпитање и увођење у званични наставни програм школа на територији Србије.

Због повећаног интересовања наставника за едукативне радионице, 10. маја је одржана и радионица „Динар наш новац“ за ученике трећег разреда Средње трговачке школе. Ученици су том приликом обишли и Центар за посетиоце Народне банке Србије.

Гостовања с програмима финансијске едукације

Едукативне радионице за ученике основних и средњих школа део су едукативног програма Народне банке Србије који се спроводи у Београду, али и у целој Србији у сарадњи с партнерским институцијама које су препознале значај финансијске едукације младих. „Мој буџет и ја“ нова је креативна радионица, која је имала своју промоцију на гостовању у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву, а затим у градској библиотеци у Бору.

Интерно и екстерно промовисање „Монетуре“

Ради упознавања најшире домаће јавности са основним принципима вођења монетарне политике, Народна банка Србије је осмислила друштвену игру која, на забаван и маштовит начин, своје учеснике уводи у свет креирања и спровођења монетарне политике у складу са изазовима који се пред њу свакодневно постављају. Игра је намењена како запосленима у Народној банци Србије, тако и студентима економског и других факултета на којима се проучавају предмети из области банкарства и финансија.

У складу с тим, реализоване су активности интерног промовисања „Монетуре“, одржавањем наградног турнира за запослене, и екстерног промовисања међу ученицима средњих економских школа, као и студентима економских факултета широм Србије.

У току 2012. године у плану је организовање турнира у „Монетури“ на факултетима у Србији, као и израда нове друштвене игре чија ће тема бити штедња.

Рад с посебним циљним групама

Народна банка Србије посебну пажњу поклања деци с посебним потребама. Тако је у Дому за децу ометену у развоју у Сремчици одржана радионица „Насликај новчаницу по свом избору“, уз учешће штићеника Дома. Крајем године Народна банка Србије је откупила радове тих ученика, који су у склопу новогодишњих хуманитарних активности били изложени у холу на Славији.

„Виза млади лидери“

Пројекат „Виза млади лидери“ покренут је с циљем да се младим људима омогући да изнесу своје ставове о питањима која се директно тичу њихове будућности, места и улоге које имају у савременом друштву у Србији. Циљ пројекта је да иницира дијалог између младих лидера и шире јавности, а не да намеће готова решења или да на било који начин утиче на ставове будућих лидера српског друштва.

У оквиру петог форума овог пројекта, на коме се разматрало питање предузетништва, представници Народне банке Србије говорили су о значају финансијске писмености, управљања финансијама и организовању личног буџета, као предусловима за успешно започињање сопственог посла. Учесницима су представљени програми које Народна банка Србије спроводи на пољу финансијске едукације и уручени лифлети Центра за заштиту корисника финансијских услуга и табеле за вођење трошкова личног буџета с радионица „Управљање личним финансијама“.

Протокол о сарадњи с Канцеларијом за младе

Народна банка Србије је с Канцеларијом за младе потписала Протокол о сарадњи ради обезбеђивања услова за финансијско образовање млађе популације. Планирано је да се у току 2012. године у сваком месецу одржи по једна радионица.

Предвиђена сарадња подразумева да Банка организује и реализује радионице како би се корисници услуга Канцеларије за младе упознали с функцијама и пословима Народне банке Србије и основним економским појмовима и финансијским производима. Биће одржана предавања о месту и улози Народне банке Србије, банкарским производима, платним картицама, инфлацији и монетарној политици, пензионим фондовима, осигурању и електронском банкарству, а одржаће се и радионице „Динар наш новац“, „Управљање личним финансијама“, као и презентација „Монетуре“.

Културно наслеђе – „Ђорђе Вајферт – визионар и прегалац“

Публикација „Ђорђе Вајферт – визионар и прегалац (1850–1937)“, лична и пословна илустрована биографија“, чији су аутори Саша Илић, Соња Јерковић и Владимир Булајић из Архива Народне банке Србије, представљена је у току 2011. године у Вршцу, Панчеву, Пожаревцу, Бору и Београду.

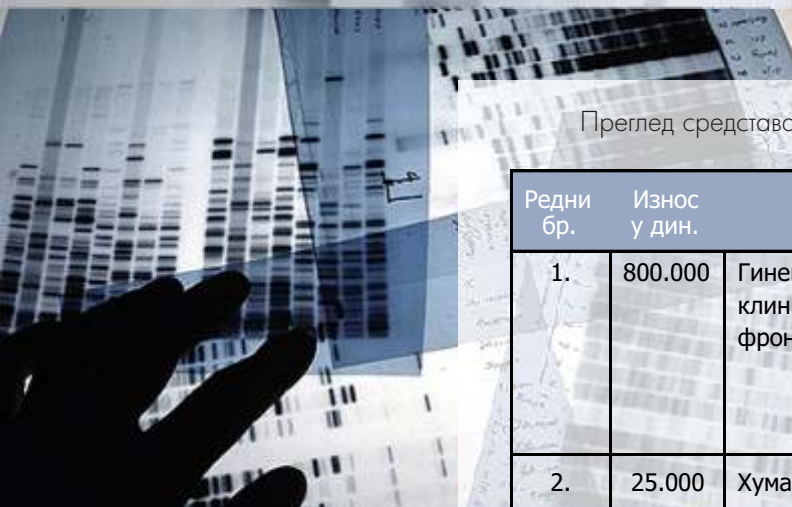
Промоције су медијски пропраћене на адекватан начин, на преко 20 веб-портала с неколико десетина страница, у дневним листовима и електронским медијима. Посећеност је била задовољавајућа, а најбоља је била у сали Народне библиотеке у Бору и у Друштвеној сали Народне банке Србије где се тражило „место више“.

Да подсетимо, наведену публикацију Народна банка Србије је издала 2010. године, у склопу обележавања 160 година од рођења чувеног гувернера Ђорђа Вајферта. Циљ при том није био само изношење приче о Вајфертовом животу, нити приказивање бројних илустрација које би требало да приближе људе, простор и време о коме се говори, већ првенствено афирмисање вредности које је Вајферт неговао и оставио као наслеђе: марљивост, радозналост и истраживачки дух, одговорност, доброчинство и човекољубље.

У склопу активности које се односе на представљање архивске грађе Народне банке Србије, Архив је такође приредио изложбу „Ангажовани капитал – Хартije од вредности на финансијском тржишту Србије у 19. и првој половини 20. века“, која је 7. априла свечано отворена у изложбеном простору у Краља Петра 12. На изложби је представљено преко 100 оригиналних експоната, а први пут су изложене привремена акција Привилеговане народне банке Краљевине Србије из 1884. године и стална акција из 1913. године.

И овом приликом Народна банка Србије је испољила друштвену одговорност, пре свега кроз едукацију младих, који су имали могућност да се упознају с богатством хартија од вредности које су циркулисале на територији данашње Србије до почетка Другог светског рата. Од 7. априла до 30. септембра изложбене експонате је погледало 12.409 посетилаца.

Донације

У 2011. години Народна банка Србије је доделила 1.081.000,00 динара на име донација и 83.333,34 динара у хуманитарне сврхе, или укупно 1.164.333,34 динара. Народна банка Србије у тој години није додељивала средства на име спонзорства, с обзиром на то да Одлуком о условима и начину додељивања донације и хуманитарне помоћи у Народној банци Србије није предвиђено спонзорисање правних и физичких лица. Према тој одлуци, средства за донације и хуманитарну помоћ утврђују се финансијским планом Народне банке Србије.

Комисија која је формирана у складу са Одлуком утврдила је критеријуме којима се руководи при додели донација, односно хуманитарне помоћи. Под условима и на начин утврђеним Одлуком, може се додељивати и опрема коју је Народна банка Србије расхodoвала на прописан начин.

Преглед средстава која су додељена на име донација у 2011. години

Редни бр.	Износ у дин.	Прималац	Намена
1.	800.000	Гинеколошко-акушерска клиника „Народни фронт“, Београд	За покриће трошкова извођења завршних радова на адаптацији просторија за генетску лабораторију - На образложени предлог Комисије (Г. бр. 2785 од 24. марта 2011)
2.	25.000	Хуманитарна НВО „Наша Србија“, Београд	За реализацију добротворне акције „Пошаљите честитку пријатељства“, чији је циљ подршка становништву неразвијених општина јачањем локалне заједнице, стварањем бољих услова за живот, образовање и игру деце - На образложени предлог Комисије (Г. бр. 2785 од 24. марта 2011)
3.	56.000	Факултет музичке уметности у Београду, за потребе Мадригалског хора Факултета	За покриће трошкова учешћа (аутобуског превоза) Мадригалског хора Факултета на Данима српске културе у Темишвару, 12. и 13. новембра 2011. - На образложени предлог Комисије (Г. бр. 2785 од 24. марта 2011)

Народна банка Србије уплатила је и износ од 83.333,34 динара Основној школи „Антон Скала“ из Београда за набавку аудио-вибрационе фотеље (*lazy bag*) за опуштање за децу са сметњама у развоју, која делује терапеутски.

Средства су уплаћена на основу писмених изјава г. Павла Петровића и гђе Зорице Младеновић – аутора награђених научноистраживачких радова у областима монетарне економије, супервизије финансијских институција и финансијске стабилности на конкурс Нарodne банке Србије у 2011. години да се одричу новчаног износа награде у хуманитарне сврхе.

Преглед дониране ИТ опреме и канцеларијског и другог намештаја

Редни бр.	Прималац	ИТ опрема (радне станице и монитори)
1.	Дечија сигурна кућа, Нови Сад	9 комада
2.	Основна школа, „Свети Сава“, Београд	10 комада
3.	Савез слепих, Београд	8 комада
4.	Основна школа „Вук Караџић“, Крњево	12 комада
5.	Основна школа „Митрополит Михајло“, Сокобања	12 комада
6.	Удружење самохраних мајки, Ниш	23 комада

Редни бр.	Прималац	Канцеларијски и други намештај
1.	Православна митрополија црногорска	32 комада
2.	ОШ „Вук Караџић“, Крњево	36 комада
3.	ОШ „Надежда Петровић“, Нови Београд	19 комада
4.	Висока хотелијерска школа, Београд	23 комада
5.	ОШ „Свети Сава“, Житиште	57 комада
6.	ОШ „Митрополит Михаило“, Сокобања	36 комада
7.	Центар за социјални рад, Нови Сад	1 комад

Донације ради подстицаја научноистраживачког рада

У складу са опредељењем да подстиче научноистраживачки рад у области макроекономије, монетарне економије, супервизије финансијских институција и финансијске стабилности – Народна банка Србије једном годишње новчаним наградама награђује ауторе:

- докторских дисертација одбрањених на универзитетима у Републици Србији из области монетарне економије, супервизије финансијских институција или финансијске стабилности; и

- мастер-радова из области макроекономије и финансија одбрањених на универзитетима у Републици Србији.

Такође, услов је да су радови аутора из области макроекономије и финансија објављени у реномираним међународним часописима.

У 2011. години додељена је донација Савезу економиста Војводине ради покрића дела трошкова издавања научног часописа „Panoeconomicus“.

За најбољи докторски рад у 2011. години награда је додељена:

- Мирјани Милетић, за докторску дисертацију „Моделирање реалног девизног курса и тражње за кредитима

у земљама централне, источне и јужне Европе применом коинтеграције панела“ одбрањену 15. новембра 2010. године на Економском факултету Универзитета у Београду.

За најбољи-мастер рад у 2011. години награде су додељене:

- Аљоши Бабићу, за мастер-рад „Embedded Optionality Risk in Trading and Banking Book“ („Ризик уграђених опционалности у књизи трговања и банкарској књизи“) одбрањен 21. априла 2011. године на Економском факултету Универзитета у Београду;

- Николи Васиљевићу, за мастер-рад „Jump Fears Makes Volatility Smiles“ („Утицај страха од скокова на криву волатилности“) одбрањен 24. јуна 2011. године на Економском факултету Универзитета у Београду;

- Милану Цветковићу, за мастер-рад „Волатилност хец фондова“ одбрањен 10. октобра 2011. године на Природно-математичком факултету Универзитета у Нишу.

Награде за научноистраживачке радове у 2011. години додељене су:

- Владимиру Његомиру (Факултет за правне и пословне студије Универзитета у Новом Саду) и Драгану Стојићу (Економски факултет Универзитета у Новом Саду), ауторима научноистраживачког рада „Liberalisation and Market Concentration Impact on Performance of the Non-Life Insurance Industry: The Evidence from Eastern Europe“ објављеног у Geneva Papers on Risk and Insurance, 2011, 36, 94–106;

- Павлу Петровићу (Економски факултет Универзитета у Београду), Зорици Младеновић (Економски факултет Универзитета у Београду) и Александри Нојковић (Економски факултет Универзитета у Београду), ауторима научноистраживачког рада „Inflation Triggers in Transition Economies: Their Evolution and Specific Features“ објављеног у Emerging Markets Finance and Trade, септембар–октобар 2011, 47(5), 101–124;

- Зорици Младеновић (Економски факултет Универзитета у Београду) и Павлу Петровићу (Економски факултет Универзитета у Београду), ауторима научноистраживачког рада „Cagan's paradox and money demand in hyperinflation: Revisited at daily frequency“, објављеног у Journal of International Money and Finance, 2010, 29, 1369–1384; -

- Горани Крстић (Економски факултет Универзитета у Београду), аутору научноистраживачког рада „Earnings inequality and the informal economy“ објављеног у Economics of Transition, 2011, 19 (1), 179–199.

Хуманитарне активности

У току године одржане су традиционалне ускршња и новогодишња продајна изложба за запослене у седишту украсних и употребних предмета које су израдила деца из Центра за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју и деца из Дома за децу и омладину ометену у развоју "Сремчица". Том приликом деца из Центра су прикупила 50.000 динара, а деца из Дома 9.000 динара. Новац је искоришћен за куповину материјала који се користи у радионицама које чине саставни део терапеутског рада с том децом. У новогодишњој хуманитарној изложби уникатних радова Дом за децу и омладину ометену у развоју „Сремчица“ и Центар за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју прикупили су 133.000 динара.

Подржавајући активности „Глобалног договора“ Уједињених нација за Србију, запослени су се укључили у акцију Радне групе „Глобалног договора“ за помоћ у ванредним ситуацијама и прикупили 210 књига и часописа који су достављени Библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву. Укључили су се и у акцију помоћи социјално запостављеној деци „Ситниш није ситница“, коју спроводи Балкански фонд за локалне иницијативе с циљем побољшања квалитета живота те деце. Кутије у које су запослени могли да убаце ситниш биле су постављене на улазима зграда Народне банке Србије. Средства прикупљена током кампање достављена су локалној фондацији „Месечина“ из Суботице, која, у сарадњи са основним школама, организује вечерња окупљања за децу из породица с проблемима.

У традиционалној акцији прикупљања хране за угрожене породице прикупљено је 900 кг хране, што је за 300 кг више у поређењу с прошлогодишњом акцијом. Ове године храна је прикупљана за угрожене породице на Звездари и Палилули.

Крајем године реализована је акција за запослене и децу запослених „Пакетић за непознатог друга“, у сарадњи с невладином организацијом „Мали велики људи“. Том приликом запослени су припремили 150 новогодишњих пакетића за децу с посебним потребама.

У реализацији друштвено одговорних активности учешће су узели и запослени из филијала Народне банке Србије у Новом Саду, Крагујевцу, Нишу и Ужицу. У Филијали у Крагујевцу спроведена је акција прикупљања хране за угрожене породице у том граду, у сарадњи са организацијом „Банка хране“. Запослени су се у акцију укључили у великом броју и прикупили 200 кг хране. Иста акција реализована је и у Филијали у Новом Саду за угрожену децу из Прихваталишта за децу и омладину „Сигурна кућа“ у овом граду. Том приликом прикупљено је 125 кг хране. Запослени у Филијали у Нишу такође су прикупљали храну за потребе Удружења самохраних мајки. У акцији су учествовали сви запослени у Филијали и прикупљено је 200 кг хране.

Запослени у Филијали у Ужицу припремили су пакетиће са слаткишима за децу у дому „Петар Радовановић“ у том граду.

У Филијали у Новом Саду одржане су ускршња и новогодишња хуманитарна продајна изложба, на којима су своје радове излагали ученици ШОСО „Милан Петровић“ из Новог Сада. Продајом тих радова ученици су сакупили 31.000 динара.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Адаптација и ревитализација електроенергетског блока, контрола емисије гасова и нова технологија отпадних вода у ЗИН-у

У току 2011. године реализован је, пре уговореног рока, врло важан пројекат – адаптација и ревитализација електроенергетског блока. Пројекат је подразумевао комплетну адаптацију електроенергетског блока израђеног пре три деценије.

Електроенергетски блок је пројектован тако да задовољи највише техничке стандарде у смислу рационализације трошкова енергије и обезбеди комфор последње генерације за кориснике опреме. Нека од решења први пут су примењена у овом делу Европе.

Адаптација електроенергетског блока је подразумевала:

- замену постројења 10 kV у ТС; увођење аутоматског пребацивања напајања у постројењу 10 kV у ТС,
- адаптацију обрачунског мерења на страни 10 kV у ТС,
- замену енергетских трансформатора,
- замену сабирничког развода 0,4 kV,
- замену постројења 0,4 kV у ТС,
- адаптацију подразвода 0,4 kV,
- адаптацију – ревитализацију резервног напајања 0,4 kV и увођење мониторинга уклопних стања и мерених величина.

Адаптацијом и ревитализацијом у потпуности је обезбеђена заштита оператера од повређивања при манипулисању опремом, било да је остварена посебним конструкционим решењима или преко помоћног *Touch Screen Panel*-а и центра за мониторинг.

Контрола емисије гасова

Ради очувања и заштите животне околине према захтевима одговарајућих прописа, у току 2011. године мерена је два пута емисија гасова из котларнице у ЗИН-у, о чему су сачињени одговарајући извештаји.

Захваљујући коришћењу мазута ознаке НСГ-С (са смањеним садржајем сумпора) и редовном одржавању котлова, које подразумева подешавање параметара сагоревања на горионицима котлова, сви резултати извршених мерења били су у прописаним границама.

Нова технологија отпадних вода

Нове технологије омогућавају модеран и у сваком смислу напредан приступ изради наших производа и пратећих алата, софтверско вођење процеса, елиминисање ручног рада у појединим фазама рада, као и смањење потрошње природних ресурса. Позитивни ефекти остварују се у виду уштеде у времену и побољшања квалитета рада, затим избегавања или смањења потрошње штетних хемикалија и рационализације потрошње основних ресурса, свеже воде и електричне енергије.

У току 2011. године замењене су старе, превазиђене технологије обраде отпадних вода и замењене новим, усклађеним са светским стандардима очувања животне средине.

Уведена је нова технологија (AQWASAVE II WSR 1000) у припреми раствора за брисање (неопходан у процесу дубоке штампе), при којој се 95% употребљеног раствора рециклира и 5% допуњава свежим раствором, с тим што се не ремети ефикасност брисања. До сада се сав коришћени раствор обрађивао и испуштао у канализациони систем, а сада се обрађује и испушта само 5%. Постигнути су ефекти у виду смањене потрошње свеже воде, енергије и штетних хемикалија.

Анализа параметара потрошње хемикалија током 2011. године, када се радило по новој технологији, показала је да је потрошња штетних хемикалија, у зависности од производа, смањена од 82 до 92%. То представља значајну уштеду у финансијском смислу и доприноси еколошком очувању животне средине.

У делу обраде технолошких отпадних вода уведена је модернија технологија (SEPOTRATT 1000GSPC). У оквиру ње, поред отпадних вода у процесу галванизације и израде плоча за дубоку штампу, обрађују се и отпадне воде са органским садржајем које настају у технолошким процесима израде офсет и полимерних плоча, што представља напредак у односу на стару технологију.

Уведен ом још једном технологијом, EVA 150R, додатно се обрађују прерађене отпадне воде, тако да је квалитет ефлуента који се испушта у канализацију на високом нивоу, тј. испуњава све захтеве утврђене Правилником о техничким и санитарним условима за упуштање у градску канализацију.

Екстерну контролу квалитета отпадних вода редовно врше надлежне фирме, у складу са Законом о водама и Правилником о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода.

Управљање технолошким отпадом

Према одредбама Закона о управљању отпадом и Правилника о условима и начину разврставања, паковања и чувања секундарних сировина, спроведене су бројне активности како би се утврдила места настанка технолошког отпада и дефинисали карактеризација и категоризација, праћење количина на годишњем нивоу и начин складиштења тог отпада.

Део технолошког отпада (папир, картон, метал, стакло, пластика) пласира се као секундарна сировина, док се опасан отпад уступа фирмама за управљање отпадом уз финансијску надокнаду, у складу с прописима.

Извршен је попис свих опасних хемикалија и гасова с подацима о степену штетности, могућем утицају на кориснике и мерама заштите. Такође, обављено је њихово безбедно складиштење, а редовно се пратило и њихово коришћење.

У оквиру наведених активности и мера, постоји сарадња с Министарством пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Дирекцијом за воде, Министарством животне средине, рударства и просторног планирања, Градском управом Београда – Управом за воде и другим организацијама у области управљања отпадом и отпадним водама.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

На нивоу седишта Народне банке Србије, запослени од априла 2008. године у својим просторијама одвајају и прикупљају папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад.

У току 2011. године са сортирањем отпада започели су и запослени у филијалама у Новом Саду, Крагујевцу, Ужицу и Нишу. Укупно је прикупљено 47.270 кг папира и 4.250 кг ПЕТ амбалаже. Употреба папира је у 2011. години смањена за 20,54% у односу на 2010. Рециклирано је и 463 комада електронске опреме и 93 тонер касете.

У зградама Народне банке Србије води се рачуна о трошењу електричне енергије: обичне сијалице су замењене штедљивим. Зграда на Славији спада у ред високо аутоматизованих зграда. У свим просторијама налазе се детектори присуства, који се аутоматски активирају и регулишу температуру. Систем се око шест сати ујутро сам покреће и загрева простор на 19°C. Након доласка запослених температура се подиже на оптималних 22°C. Када неко отвори прозор, систем грејања или хлађења аутоматски престаје с радом.

Редовно се врши рециклажа потрошног материјала, укључујући тонер касете, папир и ПЕТ амбалажу.

Као новина, у току године је испод потписа који чини саставан део електронске поште сваког запосленог уведена порука – „Размисли пре него што одштампаш“, која сугерише да је неопходно размишљати о папиру као ресурсу који се користи у свакодневном раду. Коришћењем електронске поште као комуникационог канала скренули смо пажњу на

значај заштите животне средине. Захваљујући томе, остварена је уштеда папира у односу на 2010. годину. Уз то, запосленима је омогућено да на сваком од спратова користе по један заједнички штампач и фотокопир с којима су умрежени преко својих рачунара.

У изложбеном простору пословне зграде на Славији током фебруара била је постављена инсталација „Еко дијамант“. Тема инсталације, на коју смо путем интерних канала комуникације запосленима желели да скренемо пажњу, јесте употреба пластичних кеса као еколошки проблем.

На крају да наведемо да се Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије штампа на сертификованом папиру, који је произведен у складу с принципом контролисаног раста шума.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност...
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Нови Сад: Стојков). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Штампа
Штампарија Стојков

Контакт
Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-194
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.